

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Quibus competat sobrietas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Ad hanc sequidem Martini obiectio non oportet respondere, tum quia litera clare dicitur, secundum conditionem personarum; & non dicit absolute, quod potius vini impediat a perfecta sapientia. Unde hoc non est salutare doctrinam, quasi periclitantem ut arguens sonat, sed sua obiectio est manifesta diuisio contextus: tum quia etiam si author non subintelligat illa verba, secundum conditionem personarum &c. ex quo dicitur, quod hoc requiritur in aliquibus, satis se praesentat ab uniuersaliter, & communiter. Prodest ergo acquisitioni sapientiae perfecte abstinencia a vino aliquibus, quibus scilicet abstinere a uino est bonum supererogationis, sicut est in iunioribus, & alia huiusmodi. Et per oppositum talibus non abstinere a uino nocet, sicut non ieiunare, quia impedit profectum ad perfectam sapientiam, qua beati patricii, qui filij Dei vocabuntur.

Quandoque autem ex parte aliorum, qui ex hoc scandalizantur. Ad PRIMVM ergo dicendum, quod sapientia potest haberi dupliciter. Vno modo, scilicet in modum comitem, prout sufficit ad salutem: & sic non requiritur ad sapientiam habendum, quod aliquis a uino omnino abstineat, sed quod abstineat ab immoderato usu uini. Alio modo, scilicet in quendam perfectionis gradum: & sic requiritur in aliquibus ad perfectam sapientiam percipiendam, quod omnino a uino abstineant, in quibus conditiones quarundam personarum, & locorum.

Ad SECUNDVM dicendum, quod Apostolus non simpliciter dicit bonum esse abstinere a uino, sed in casu, in quo ex hoc aliqui scandalizantur. Ad TERTIUM dicendum, quod Christus retrahit nos a quibusdam, sicut omnino illicitis: a quibusdam uero sicut ab impedimentis perfectionis. Et hoc modo retrahit aliquos a uino propter studium perfectionis, sicut a diuitijs, & alijs huiusmodi.

ARTICVLVS IIII.

Utrum sobrietas magis requiratur in maioribus personis.

AD QVARTVM sic proceditur. Vt quod sobrietas magis requiratur in maioribus personis. Senectus enim excellentiam quamdam homini praestat, unde & senibus honor & reuerentia debetur, secundum illud Leu. 19. Coram cano capite consurge, & honora personam senis: sed Apostolus specialiter senes dicit esse ad sobrietatem exhortandos, scilicet illud ad Tit. 2. Senes, ut sobrii sint, ergo sobrietas maxime requiritur in excellentioribus personis. ¶ 2 Praeterea. Episcopus in Ecclesia excellentissimum gradum habet, cui per Apostolum indicitur sobrietas, scilicet illud ad Timoth. 3. Oportet episcopum irreprehensibilem esse, uini uxoris uinum, sobrium, prudentem &c. ergo sobrietas maxime requiritur in personis excellentioribus.

¶ 3 Praeterea. Sobrietas importat abstinentiam a uino: sed uinum interdicitur regibus, quod tenent summum locum in humanis rebus. conceditur autem his qui sunt in statu desolationis, scilicet illud Prouc. 31. Noli regibus dare uinum, & postea subdit, Date siceram merentibus; & uinum his qui amaro quiritur in excellentioribus personis.

A SED CONTRA est, quod Apostolus dicit j. ad Timor. 3. Mulieres similiter pudicas, sobrias &c. & ad Tit. 2. dicitur, iuuenes similiter hortare, ut sobrii sint.

RESPON. Dicendum, quod uirtus habet habitudinem ad duo. Vno quidem modo, ad contraria uita quae excludit, & concupiscentias quas refrinat. Alio modo, ad finem, in quem perducit. sic ergo aliqua uirtus magis requiritur in aliquibus duplici ratione. Vno modo, quia in eis est maior proclitas ad concupiscentias, quas oportet per uirtutem refrinare: & ad uita, quae per uirtutem tolluntur: & secundum hoc sobrietas maxime requiritur in iuuenibus, & mulieribus, quia in iuuenibus uiget concupiscentia delectabilis propter feruorem etatis: in mulieribus autem non est sufficiens robur mentis ad hoc, quod concupiscentijs resistant. Unde secundum Valerium Maximum, mulieres apud Romanos antiquitus non bibebant uinum. Alio uero modo, sobrietas magis requiritur in aliquibus, utpote magis necessaria ad propriam operationem ipsorum. Uinum autem immoderate sumptum precipue impedit usum rationis: & ideo senibus, in quibus ratio debet uigere ad aliorum eruditionem, & episcopis, seu quibuslibet Ecclesiae ministris, qui mente deuota debent spiritualibus officijs insistere, & regibus, qui per sapientiam debent populum subditum gubernare, specialiter sobrietas indicitur. Et per hoc patet responsio ad obiecta.

B oportet per uirtutem refrinare: & ad uita, quae per uirtutem tolluntur: & secundum hoc sobrietas maxime requiritur in iuuenibus, & mulieribus, quia in iuuenibus uiget concupiscentia delectabilis propter feruorem etatis: in mulieribus autem non est sufficiens robur mentis ad hoc, quod concupiscentijs resistant. Unde secundum Valerium Maximum, mulieres apud Romanos antiquitus non bibebant uinum. Alio uero modo, sobrietas magis requiritur in aliquibus, utpote magis necessaria ad propriam operationem ipsorum. Uinum autem immoderate sumptum precipue impedit usum rationis: & ideo senibus, in quibus ratio debet uigere ad aliorum eruditionem, & episcopis, seu quibuslibet Ecclesiae ministris, qui mente deuota debent spiritualibus officijs insistere, & regibus, qui per sapientiam debent populum subditum gubernare, specialiter sobrietas indicitur. Et per hoc patet responsio ad obiecta.

C hoc patet responsio ad obiecta.

D IN articulo primo questionis centesima quinquagesimae circa significationem ebrietatis, nota conditiones primi significati, quia defectus rationis non absolute, sed ut causatus ex multo uino potato, significatur nomine ebrietatis primo modo, & quod sic non est nomen culpa, sed poena ex culpa, ubi appellatio uini intelligitur omne potabile inebriantium, ut ceruisia. Intelliguntur enim secundario sub principali, sicut etiam sunt adiuuenta ad splendendum principale. Et propterea debent abstinere aliquo die a uino, tenentur etiam abstinere a ceruisia. Sumitur enim loco uini. Et quomodo uinum causare potest aliquid, potatum, uel

QVAESTIO CL.

De ebrietate, in quatuor articulis diuisa.

¶ IN DE considerandum est de ebrietate.

ET CIRCA hoc quaruntur quatuor.

- ¶ Primo, Utrum ebrietas sit peccatum.
¶ Secundo, Utrum sit peccatum mortale.
¶ Tertio, Utrum sit grauissimum peccatorum.
¶ Quarto, Utrum excuset a peccato.

ARTICVLVS PRIMVS.

Utrum ebrietas sit peccatum.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quod ebrietas non sit peccatum. Omne enim peccatum habet aliud peccatum sibi oppo-

diuersis conditionibus, & statibus personarum secundum sibi propria: ita quod in iuuenibus, & mulieribus considerentur & propria operationes, & concupiscentiae, & similiter in alijs, senibus, regibus, & episcopis, tunc formaliter loquendo, iuuenibus, & mulieribus est necessaria sobrietas propter concupiscentias, & uicia. Nam his conclusis, nulla est operatio iuuenis ut sic, aut mulieris ut sic, quae exigit sobrietatem specialiter: quoniam nulla talis operatio exigit excellentiam pure mentis. In senibus autem, episcopis, & regibus, seculis concupiscentiis, quia propria eorum ut sic operationes exigunt mentis puritatem excellentem propter eorum officia, ut patet in littera, ideo ex hac parte egent sobrietate. Obiectio autem in oppositum procedit de operatione communi omnibus, scilicet, uti ratione. Sermo autem praesens est de operatione propria conditionum, & statuum.

¶ Super Quaestio 150. Articulus primus.

IN articulo primo questionis centesima quinquagesimae circa significationem ebrietatis, nota conditiones primi significati, quia defectus rationis non absolute, sed ut causatus ex multo uino potato, significatur nomine ebrietatis primo modo, & quod sic non est nomen culpa, sed poena ex culpa, ubi appellatio uini intelligitur omne potabile inebriantium, ut ceruisia. Intelliguntur enim secundario sub principali, sicut etiam sunt adiuuenta ad splendendum principale. Et propterea debent abstinere aliquo die a uino, tenentur etiam abstinere a ceruisia. Sumitur enim loco uini. Et quomodo uinum causare potest aliquid, potatum, uel

Lib. 2. ca. 1. in tit. de usu uini mulieribus interdico.

Mal. 2. 14. ar. 4. ad 1. & ad Tit. 1. ca. 6. & 3. Eth. lec. 11. fin.

non